

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Caput Quartum. Quomodo se gerat Confessarius, si quando pænitens,
cum possit non restituit, nec debita solvit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

parte sicut possit: cum igitur in casu modè totum debitum restituere, & non vult restituere totum, sed tantum per partes, non potest b. licet à confessario absolvī. Navarrus c. tamen, aliquique dōcent, posse licet, quando idem confessarius duo videt ex p̄c̄nitentis dispositio-
ne: primū, quod data ei hac dilatio-
ne, restituet, & non aliter: secundū,
creditor ex hac dilatione non incurret
damnum aliquod, quia tunc inquiunt,
cum confessarius utiliter gerat nego-
tium creditoris, videtur creditor con-
sentire. Hæc illi; sed certè videtur
consentire coactus, ob avaritiam & ob-
stinationem debitoris; quare ipse debi-
tor à peccato sic non excusabitur, unde
absolvī nec poterit.

b. Sot. Major, Medina aliquque ab ipso
Dicastillo cit. c. Nav. Hoffen. Ang. Gabr.
apud eumdem.

TOrquet id s̄epissimè confessarios, qui præterea non raro à fidelibus reprehenduntur, quod faciles sint ad absolvendos eos, qui cum satis locupletes habeantur, ære alieno fruuntur, nec restituunt; utrosq; sedabit doctrina, quam ex Dicastillo in fine hujus tractationis de restitutione pro praxi confessariorum afferre, opera premium judicavi.

2. Quæ is ergo in hanc rem docet, a ego claritatis gratia, in tria distinguo: primū, de eo, qui potens restituere, non restituit. Secundū, de eo, qui jussus à confessario, ut restituat, nondum paruit. Tertiū, de eo, qui cum non possit restituere in foro interno, præsumitur potens in externo.

a. Dicastill. lib. 2. de rest. tr. 2. disp. 10. dub. 1. à num. 6. lege etiam Molin. t. 3. disp. 756. & Delugo dis. 20. t. 1. de just. 4. 20. sett. 9.

Potens restituere, non restituit.

3. Quoad primum: debitor qui sine rationem, vel debiti solutionem non hoc aliqua causa rationabili potest (com- prætextu) differat?

Y u u

5. Hinc

5. Hinc autem videtur d sequi, bitis ex contractu, raro vero in debitis Confessarium teneri ad non monendum, sed absolvendū hujusmodi pœnitentem: & quidem meritō, supposita ea opinione, quia si pœnitens non habet impedimentum, ut absolvatur hic & nunc, & ex monitione Confessarij non speratur aliquid melius, sed potius, ut desperatus abeat pœnitens, immo ut committat novum peccatum. peccabit Confessarius monendo.

d id. ibid. n. 9.

6. Non tamen puto, e ita male facturum Confessarium, qui timens de probabilitate ignorantiae talis hominis, diceret: ego non audeo te absoluere, quare alios Confessarios: non tamen bene facit, aperiendo illi omnem veritatem, quam timet ei non profuturam, sed potius ob suam culpam nocturam.

e num. 10.

7. Quod si ipse debitor petat doceri, non videtur f posse illi negari vera doctrina, nec occultari veritas, cum jam dubitet, & conscientia læsa sit: sic Dicastillus. Ego vero remoueo illud (non videtur) & ajo absolute, non posse negari veritatem, ut alibi g distincte dixi. Sed redeo ad Dicastilli doctrinam.

g l. 3. meth. Conf. c. 4. n. 2. & 9.

8. Notant autem Auctores, presertim Navarrus, Corduba, Navarra, haec eodem modo h locum habere, sive debitum sit ex delicto, sive ex contractu.

h id. D.c. num. 12.

Quod verum est; sed ignorantia probabilis frequentius contingit in de-

9. Eodem i autem modo videtur philosophandum, sive debitor velit partem debiti statim restituere, & partem differre (in quo tantum casu loquuntur auctores) sive totum velit ferre; quia ignorantia eodem modo potest contingere circa totum, & circa partem.

i num. 13.

Iussus à Confessario nondum restituit.

Pœnitenti, qui prima vice facetur, se culpabiliter non restituisse alienum, nunc tamen habere firmum propositum statim restituendi, non est l' neganda absolutio. Si tamen bis, aut ter, aequaliter fuerat jussus in alijs confessionibus restituere, & tamen, cum posset, non fecit, regulariter non est absolvendus, quo usque fecerit re ipsa restitutio nem; ratio prioris partis est, quia, sicut in omnibus alijs confessarius credere potest & debet pœnitenti, ita in hoc;

(non videtur) & ajo absolute, non ratio posterioris est, quia talis homo est in periculo proximo experientia ipsa comperto, iterum differendi restitutio nem.

Idem non recte aliqui m putant, esse probabile, absolviri tunc illum posse nam id posse de concubinario dici, qui sepius jussus, non ejicit domo concubinam.

1 num. 17. ex Petro Navarra, Navar ro, Corduba, Henr. Suar. alijsque ab ipsi Dicast. citatis. m Angles & Ledej.

apud eund. Dicastill. 11. Dixi autem (regulariter non esse absolvend-

absolvendum) nam talis esse posset pœnitens , talesque circumstantiae possent occurre , ut confessarius debeat n^o esse contentus solo proposito restituendi , etiam si antea s^ep^e iussus omiserit restitucionem.

n^o nu. 18. ex Navarro, Valentia, Molina, A^Zorio.

Et Molina^s quidem exemplum adhibet ; ut si confessarius non leviter credat , pœnitentem re ipsa restitutum statim , sine mora , quia non ea acrimonia fuerat illi iussa restitutio in alijs confessionibus ; vel si aliae adsint circumstantiae ad id credendum ; præfertim si injungat illi , ut non prius accedat ad Eucharistiam , quām restituat.

o Molin. t.3.d.756.

Non potens restituere in foro interno &c.

12. Quoties pœnitens accedit , cum impotentia restituendi , p^r est absolvendus , si dicat , se habere firmum propostum restituendi , esto , s^epius antea restituere culpabiliter omiserit , idque , etiam si restitutio facienda sit ex deci- dientium , dum præcipit confessariis , vi , si præstent cautionem , de quo latè alibi .

Hæc ex Dicastillo. Nos verò quantum dumetis (utinam inoffenso pede) jam tandem emersimus , finem imponamus huic libro , atque bona lectorum

ne absolvant debitores decimarum , quousque eas solverint , intelligendum est loqui de debitoribus potentibus restituere , & qui non restituendo peccant ; unde impotentes benè possunt absolviri , etiam si in exteriori foro ha-beantur excommunicati , si in conscientia excommunicationem non incurre-runt , quia jam erant impotentes quando lata fuit excommunicatio . Ve-rūm , ut dicetur in materia de excom-municatione , hi monendi q^u sunt , ut in foro externo se gerant pro excommuni-catis.

p num. 19. ex Molina. q ibid.

13. Quod si erant potentes , quando excommunicatio lata fuit , eamque re vera incurrerunt , non possunt absolviri à peccatis , extra articulum mortis , nisi prius absolvantur ab excommu-nicatione , per eum , qui potest ; per Bullam verò cruciatam possunt absol-

Finis Libri Octavi.

LAVS DEO, BEATISSIMÆ
VIRGINI, AC B. ALOYSIO.

Vuu 2

LIBER

